

РОСЛИНИ ХИЖАКИ

Виконав учень 6-В класу
Боднар Олег

ЕКОЛОГІЯ

Рослини-хижаки живуть у воді прісних водоймищ, на заболочених лугах і болотах, в торфі, піску, тобто на субстратах, бідних з'єднаннями азоту. Неминуче в таких умовах азотисте голодування, а також нестача фосфору, калія та інших речовин хижі рослини компенсують за рахунок перетравлювання невеликих тварин, в основному комах, яких ловлять за допомогою спеціальних органів — метаморфізованого листя. На поверхні такого листя є залозки, що виділяють травні ферменти типу пепсину і органічні кислоти (мурашину, бензойну тощо). Ферменти розщеплюють білки тіла тварини до простіших, засвоюваних рослинами з'єднань.

Живлення

У найвідоміших «хижаків» — росичок, непентесів і сараценій основну частину здобичі складають комахи (звідси інша назва цих рослин — комахоїдні). Інші — водні пухиринки і альдрованди ловлять найчастіше планктонних ракоподібних. Є і такі хижі рослини, які харчуються мальками риб, пуголовками або навіть жабами і ящірками.

В наземних хижих рослин коренева система розвинена слабо, у водних вона зредукована, проте, всі вони можуть існувати за рахунок речовин, що отримуються з ґрунту або води. Проте додаткове живлення тваринною їжею прискорює розвиток комахоїдних рослин, перехід до цвітіння і плодоносіння.

У світі налічується близько 450 видів таких рослин, що належать до 6 родин, у тому числі:

росянки

пухирникові

непентесові

сарраценієві

цефалотові

Практично всі комахоїдні рослини України є рідкісними видами її флори — адже це переважно мешканці боліт, заболочених лук, водойм. Основними регіонами їх зростання в Україні є Полісся, насамперед, Західне і Центральне, та Карпати.

У флорі України наявні 4 роди комахоїдних рослин — росичка (*Drosera* L.) та альдрованда (*Aldrovanda* L.) з родини росичкових (*Droseraceae*), товстянка (*Pinguicula* L.) та пухирник (*Utricularia* L.) із родини пухирникових (*Lentibulariaceae*).

До них належать 12 видів комахоїдних рослин:

Товстянка звичайна (*Pinguicula vulgaris* L.),

Товстянка альпійська (*Pinguicula alpina* L.),

Товстянка двоколірна (*Pinguicula bicolor* Wołoszcz.),

Пухирник звичайний (*Utricularia vulgaris* L.),

Пухирник малий (*Utricularia minor* L.),

Пухирник середній (*Utricularia intermedia* Hayne),

Пухирник Брема (*Utricularia bremii* Heer),

Пухирник південний (*Utricularia australis* R.Br. або *Utricularia neglecta* Lehm.),

Росичка круглолиста (*Drosera rotundifolia* L.),

Росичка середня або Росичка проміжна (*Drosera intermedia* Hayne),

Росичка довголиста або Росичка англійська (*Drosera longifolia* L. або *Drosera anglica* Huds.),

Альдрованда пухирчаста (*Aldrovanda vesiculosa* L.)

В Україні трапляється також гібрид росички круглолистої з росичкою довголистою, описаний під назвою *Drosera x obovata* Mert & W.D.J. Koch.

В Україні майже всі види рослин-хижаків занесені до Червоної книги України. Нині не охороняються на державному рівні лише 2 види комахоїдних рослин — *Drosera rotundifolia* (росичка круглолиста) та *Utricularia vulgaris* (пухирник звичайний). Проте, ці види охороняються як регіонально рідкісні у низці областей України.

Статус міжнародної охорони має *Aldrovanda vesiculosa* (альдрованда пухирчаста). Цей вид включений до Додатку I Бернської конвенції та до Додатку II до Директиви Європейського Союзу до місць зростання.

Pinguicula bicolor (товстянка двоколірна) увійшла до Червоної книги МСОП (IUCN) з категорією EN (Види під загрозою вимирання).

Інші види також входять до червоних книг низки країн та регіонів.

